

AB Bölgesel Politika

EKONOMİK ve TOPLUMSAL KAYNAŞMAYI SÜRDÜRMEK

Avrupa Birliği, bölgelerden oluşan bir mozayik

Avrupa Birliği (AB), farklı kültürler, diller, tarihler ve geleneklerden oluşan bir mozayiktir. Sadece 15 üye ülke arasında değil, değişik bölgeler arasında da farklar vardır. Alentejo, Hamburg, Veneto, Lorraine, Vorarlberg, Guyana, Oberösterreich, Katalonya, Utrecht gibi bölgeler ve daha yüzlercesi hep birlikte AB'yi oluştururlar. Ancak, toplumsal ve ekonomik kalkınma açısından da farklar vardır. Uzun zamandır, AB'nin bütün üye ülkelerinde bölgeler arasında değişik düzeylerde yaşam standartları var olmuştur. Bu farklar, bir bütün olarak AB çapında ölçüldüğünde daha da geniş olmaktadır: geçen on yıllık dönemin başında, AB'nin en zengin 10 bölgesinin GSYH'si, en yoksul 10 bölgeye göre 3.5 kat daha büyüktü. Ayrıca, en kötü durumdaki 10 bölgede işsizlik, en talihi on bölgeye kıyasla yedi kat daha yüksekti.

AB bir serbest ticaret alanından daha fazla bir şey olacaksa, bölgeleri arasındaki dengesizlikleri azaltmaya çalışmalıdır. Başlangıcından beri, AB bölgesel politikasının esas hedefi işte bu olmuştur. Avrupa çapında dayanışmanın bir ifadesi olarak, bu politikanın hedefi, ekonomik ve toplumsal kaynaşmanın Avrupa bütünleşmesinin temel bir unsuru olarak kaldığı bir Avrupa'nın kurulmasıdır.

Rekabet gücünü arttırmak: Tek Pazar'dan Ekonomik ve Parasal Birliğe

İstihdamı ve üretkenliği güçlendirmek için bölgelerde rekabet gücünü arttırmak, bölgesel politikanın esas amacıdır. Bu amaçla, Tek Pazar'a intibak etmelerine yardımcı olarak, daha az zengin bölgelerin rekabet gücüne kavuşmalarına destek vermektedir. Malların, insanların, sermayenin ve hizmetlerin serbest dolaşımıyla, sınırların açılmasından gelecek en büyük faydanın, sermaye ve insan kaynaklarını çekmek için en iyi konumdaki bölgelere gitmesi riski vardır. İşte bunun için, 1986 tarihli Tek Avrupa Senedi ile, Roma Antlaşması'na yeni bir başlık konuldu: Başlık V "Ekonomik ve Toplumsal Kaynaşma". AB'nin farklı bölgeleri arasındaki dengesizlikleri azaltma arzusu, Tek Pazar'ın temel bir parçası haline geldi.

Bölgesel politikanın, ekonomik ve parasal birliğin (EPB) kurulmasında çok önemli bir rol oynadığı ortaya çıktığında, bu politikanın önemi doğrulandı. Daha az zengin ülkelerin EPB'ye tam olarak katılmalarına yardım etmek amacıyla, 1 Kasım 1993 tarihinde yürürlüğe giren Avrupa Birliği Antlaşması, ekonomik ve toplumsal kaynaşmayı AB bütünleşmesinin temellerinden biri olarak içine aldı. Madde 130a şunu öngörmektedir: *"Topluluk, farklı bölgelerin kalkınma düzeyleri arasındaki dengesizlikleri ve az gelişmiş bölgelerin geri kalmışlığını azaltmayı hedefleyecektir."*

Yeni sorunlara bir yanıt: "Gündem 2000"

Bölgesel politikanın, birleşik bir Avrupa inşa edilmesi, Avrupa'nın halkları ve bölgeleri arasında ekonomik ve toplumsal kaynaşma sağlanması için temel önemde olduğu artık açıkça anlaşılmıştır. Bununla beraber, AB bu yeni yüzyılın başlangıcında yeni sorunlarla karşı karşıyadır: AB'nin orta ve doğu Avrupa ülkelerine, Kıbrıs, Malta ve Türkiye'ye doğru genişlemesi, kişi başına GSYH'nin şimdiki 15 üye ülke ortalamasının %75'inden daha aşağıda olduğu 13 yeni ülkeyi AB bünyesine getirmektedir. Ayrıca, AB ekonomik ve parasal birliğin başarıyla uygulanması ve ekonominin "küreselleşmesinden" kaynaklanan artan rekabete ayak uydurulması için gereken çabayı sürdürmek için mücadele etmektedir.

Bütün bu sorunlara bir yanıt olarak, Avrupa Birliği Konseyi, 2000-2006 döneminde AB politikalarının çerçevesini oluşturmak üzere 2425 Mart 1999 tarihlerinde Berlin'de toplanarak, "Gündem 2000" olarak bilinen belgeyi kabul etti. Başka hususlar yanında, Gündem 2000, bölgeler arasındaki servet ve ekonomik gelişme eşitsizliklerini daraltma ihtiyacını vurgulamaktadır. Bu amaçla, bölgesel politikada reform yapılmasını ve dezavantajlı bölgelere ve emek piyasasındaki en zayıf gruplara yardım etmeye yönelik 213 milyon Euro tutarında bir paketin uygulanmasını öngörmektedir. Bu bağlamda, AB'nin ekonomik ve toplumsal politikasını uygulama yöntemleri yeniden tanımlanmıştır: en dezavantajlı bölgeler üzerinde daha fazla yoğunlaşma, fonların programlanması ve uygulanmasında basitleştirme, sorumlulukların daha belirginleştirilmesi, ulusal, bölgesel veya yerel düzeyde ilgili makamlar ile daha güçlü işbirliği, vs. Bu reform, AB'ye, bölgeleri arasında ekonomik ve toplumsal kaynaşmaya yönelik bugünkü çabasını sürdürme olanağını verecektir.

AB ekonomik ve toplumsal kaynaşmayı nasıl sağlar?

AB'nin kendi araçları vardır. İlk olarak, toplam bütçesinin üçte birden fazlası, dezavantajlı bölgelere yardım etmek için harcanır. Bu harcama, AB'nin Yapısal Fonları ve Kaynaşma Fonları yoluyla kanalize

edilir ve Avrupa Yatırım Bankası'nın (AYB) kredileriyle tamamlanır. Ayrıca, AB bölgesel politika uygulamasında yalnız değildir. Tersine, AB'nin bölgesel politikası, üye devletlerce alınan tedbirleri tamamlamaya yöneliktir. Bu demektir ki AB, ulusal ve yerel makamlarca bölgesel kalkınma ve istihdam yaratma için zaten tahsis edilen kaynaklara katkıda bulunur, o kaynakların yerine geçmez. Son olarak, kamu fonları, özel yatırımlar ile birlikte kullanılır.

Başarı şansı var mı?

Avrupalılar arası dayanışma, daha şimdiden meyvelerini verdi. 1986-1996 yılları arasında, AB'nin en yoksul dört ülkesi, kişi başına gelirlerini, AB ortalamasının %65'inden %76,5'ine çıkardılar. Ayrıca, kişi başına gelirin en düşük olduğu 10 bölgede kişi başına gelir, AB ortalamasının %41'inden %50'sine yükseldi. Yine de, bazı bölgeler ve toplumsal gruplar için çok ciddi sonuçlarıyla, işsizlik AB'de sürekli bir problem olmaya devam etmektedir. Bu nedenle, AB bölgesel politikası, önemli dengesizliklerin devam ettiği bölgelerde yeniden yapılanmayı destekleme çabalarını sürdürmektedir.

Bölgeler arasındaki eşitsizlikleri kapatmak için AB nasıl yatırım yapar?

U Altyapı Geliştirme: Altyapı düzeylerinde eşitsizlikler, üye devletler arasında ve daha önemlisi farklı bölgeler arasında hâlâ çok geniştir. Bu nedenle, bölgesel politika, ulaştırma ve enerji şebekeleri (yollar, boru hatları, vs.), haberleşme bağlantıları (dijital şebekeler, vs.) ve su kaynakları ve atık yönetimiyle bağlantılı altyapılar (atık su arıtımı, vs.) gibi altyapılar geliştirme ihtiyacını vurgulamıştır.

U İşletmeler için destek: KOBİ'ler, özellikle az gelişmiş bölgelerde, zenginlik ve istihdamın başlıca yaratıcılarıdır. AB, KOBİ'leri desteklemek için çok çeşitli hizmetlerin finansmanına katkıda bulunmaktadır: teknolojik yenilenme ve araştırma, üretim sistemlerinin geliştirilmesi, endüstriyel işbirliği ve iletişim, insan kaynaklarının geliştirilmesi, vs.

U Öğretim ve eğitim: İşyerini daha zorlu bir yer haline getiren yeni teknolojilerin, örgütlenme ve üretim sistemlerindeki değişimlerin ortaya çıkmasıyla, insan kaynakları, bir bölgenin toplam kaynaklarının yaşamsal bir parçası olmuştur. Bölgesel politika, uzun süreli işsizliğe karşı mücadele etmek, gençlerin, kadınların ve dışlanma tehdidiyle karşı karşıya olan başka insanların emek piyasasına entegrasyonunu teşvik etmek amacıyla yönelik öğretim ve eğitim programlarını desteklemektedir.

U Çevrenin korunması: Hava kirliliği, yetersiz su kalitesi, doymuş topraklar, atık üretimi, vs. Doğal çevrenin sadece muhafaza edilmesinden öteye, bölgesel politika için esas mesele, bu çevrenin uzun vadeli bir kaynak olarak kullanımınıdır. Kaliteli tarım ürünleri ve yeşil turizmin geliştirilmesi, doğal parklar oluşturulması ve temiz teknoloji kullanan işletmeler kurulması yoluyla çeşitli faydalar elde edebilecek olan nispeten yoksul bölgeler için bu husus özellikle geçerlidir.

U Araştırma ve geliştirme: AB'nin üye devletleri tarafından araştırma ve teknoloji geliştirmeye (ATG) tahsis edilen kaynaklar önemli farklar gösterir: güneydeki üye devletlerce temin edilen miktar en düşük düzeydedir. Bilimsel etkinliğin dinamizmi, bir ülkenin gelişme düzeyi ile yakından bağlantılı olduğundan, AB, zengin ve fakir bölgeler arasındaki teknoloji uçurumunu kapatmaya yönelik uzun süreli bir taahhüt içine girmiştir.

U Yerel kalkınma: AB bölgesel politikası, belirli bir yerel çevredeki kaynakların artmasına katkıda bulunabilecek olan bütün girişimleri teşvik etme ihtiyacını vurgulamıştır. Yerel girişimlere destek verilmesinde, deneyim alışverişi ve işbirliği için şebekeler kurulması ve bunlara yardım edilmesi önemli bir rol oynamaktadır.

Ekonomik ve toplumsal kaynaşmaya yönelik Avrupa stratejisi üç temel bileşenden oluşur: sağlıklı bir ekonomik büyümenin şartlarını sağlamayı hedefleyen bir makroekonomik politika, emek piyasası reformu dahil iç pazarın düzgün işlenmesini geliştirmeye yönelik bir yapısal bileşen ve daha bölgesel/yerel bir düzeydeki girişimleri güçlendirmeyi amaçlayan bir teritoryel bileşen.

EPB, Katılan üye devletlerde bölgelerin ekonomik durumu üzerinde etkisi nedir?

Euro'nun uygulamaya konulmasının bölgesel kalkınma açısından getireceği dolaysız sonuçlar çok büyük olmayacak ise de, katılan üye devletlerin bölgeleri dolaylı yoldan fayda göreceklerdir.

Euro alanında, tüm katılan üye devletler için Avrupa Merkez Bankası tarafından tek bir para politikası izlenecek ve bu politika, bağımsız ulusal para politikalarının yerini alacaktır. Tek para politikası, ekonomik politikanın diğer alanlarında da üye devletler arasında daha yüksek derecede bir işbirliği gerektirecektir. Euro'nun uygulamaya konulması makroekonomik yönetimle daha fazla ilgili olmakla beraber, katılan üye devletlerin bölgeleri için önemli dolaylı faydalar olacaktır. Çünkü, ister üye devlet

düzeyinde ister Birlik düzeyinde başlatılsın, bölgesel ekonomik girişimlerin başarısı için, uygun bir makroekonomik ortam şarttır.

Fiyat istikrarı ve sorumlu malî yönetim ilkeleri üzerinde duran EPB'nin vaat ettiği makroekonomik istikrar, bölgesel kalkınmanın etkin biçimde ele alınması için optimal bir çerçeve sağlayacaktır. Topuluğun geri kalmış bölgelerindeki kalkınma sürecini desteklemede Yapısal Fonlar'ın etkinliği, euro alanına katılmaya hak kazanmayla ilgili nominal konverjans sürecinin ima ettiği makroekonomik istikrar çerçevesi sonucunda önemli ölçüde artacaktır.

BÖLGESEL POLİTİKANIN ARAÇLARI NELERDİR?

Yapısal Fonlar

Dezavantajlı bölgelere istihdam ve ekonomik kalkınma için yardım eden AB Yapısal Fonları, Avrupalılar arasında dayanışmanın başlıca araçlarıdır. Bu fonların mali kaynakları, başlangıçtan bu yana artmaya devam etmiştir.

Yapısal Fonlar'ın amacı, AB'nin farklı bölgelerinde uygulanan projelere mali yardım sağlamaktır. Fonlar, birden çok yılı kapsayacak şekilde programlanır. Böylece, çeşitli Avrupa Fonları'nın koordine edilmesine imkan verilir ve ayrıca az gelişmiş bölgelerdeki büyümenin istihdam yaratılmasına yansıtılması ve Avrupa'nın bütününde sürdürülebilir gelişme gerçekleşmesi sağlanır. 20002006 yıllarına ait yeni program, Yapısal Fonlar'ın temel bir dayanışma rolü oynamaya devam edeceğinin vurgulandığı Gündem 2000 çerçevesinde kararlaştırılmıştır. Verimliliği arttırmak amacıyla, önemli reformlar devreye sokulmuştur: yeni program, yardımların daha az sayıda bölgede yoğunlaşmasını arttırmakta, Fonlar'ın uygulanmasını basitleştirmekte ve desantralize etmekte ve onların verimliliğini ve gözetimini sıkılaştırmaktadır.

Yapısal Fonlar nasıl tahsis edilir?

Bölgesel dengesizlikleri azaltmayı hedefleyen dört Yapısal Fon vardır:

U Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu (ABKF): dezavantajlı bölgelere yardım

ABKF, açık farkla AB Yapısal Fonları'nın en büyüğüdür ve toplam bütçenin yarıya yakın bir bölümünü oluşturur. ABKF'den sağlanan mali yardım esas olarak şu hedeflere yöneliktir: küçük ve orta boy işletmelerin desteklenmesi, üretken yatırımların teşvik edilmesi, altyapının ıslah edilmesi ve yerel kalkınmanın güçlendirilmesi. ABKF'nin nihai amacı, rekabetçi ve sürdürülebilir kalkınmayı teşvik ederek istihdam yaratmaktır.

U Avrupa Tarımsal Yönlendirme ve Garanti Fonu (ATYGF Yönlendirme Bölümü): kırsal ve tarımsal kalkınmaya destek

ATYGF, Ortak Tarım Politikası'nın (OTP) ikinci ayağı olarak kabul edilen kırsal kalkınma politikasını destekleyen mali araçtır. AB'de kırsal kalkınmayla ilgili farklı faaliyetleri finanse eder: tarımsal işletmelerce yapılan yatırımlar, genç çiftçiler için başlama desteği, mesleki eğitim, dezavantajlı bölgeler için telafi edici ödenekler, tarımsal çevre tedbirleri, tarım ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanması, ormanların geliştirilmesi ve teşvik edilmesi, vs.

Sigoules'te bir iş merkezinin kurulması

Fransa'da, Dordogne bölgesinde Bergerac şehrinden 15 kilometre mesafede bulunan küçük bir belediye olan Sigoules'in nüfusu 700'den azdır. Belediye başkanı, köyden dışarıya nüfus göçünü durdurmak amacıyla, yerel meslek sahipleri için çalışma mekanı ve ortak idari hizmetler (örneğin bir telefon santrali, bir muhasebe servisi, bir toplantı odası, vs.) sağlayacak bir iş merkezi kurmaya karar verdi. Bergerac Ticaret ve Sanayi Odası, Dordogne Esnaf Odası ve KOBİ İşverenleri Federasyonu'nun yardımlarıyla, ABKF'den merkezin kurulması için projeye bir hibe sağlandı. Bugün, iş merkezinde, 25 kişi çalıştıran 10 şirket ile 960 metrekare tutarında atölyeler vardır. Ayrıca, iş merkezi yeni sinerjiler yaratmıştır: farklı şirketler, bir araya gelerek, kamusal ve özel ihalelerde müşterek teklifler vermektedir.

U Avrupa Sosyal Fonu (ASF): istihdamın teşvik edilmesi

İstihdamın teşvik edilmesi ve ayrımcılığa ve toplumsal dışlanmaya karşı mücadele edilmesi için kaynak sağlayan ASF, AB düzeyindeki başlıca mali araçlardan biridir. ASF, istihdam yaratılmasını geliştirmek için oluşturulan Avrupa İstihdam Stratejisi ve Ulusal Eylem Planları kapsamında belirlenen hedeflere destek verir. Öğretim ve mesleki eğitimin seviyesinin yükseltilmesini, yeni istihdam kaynakları araştırılmasını hedef alır. İnsanlara destek verilmesi veya emek piyasasının daha iyi işlenmesini sağlamak için sistemlerin ve yapıların iyileştirilmesi üzerinde yoğunlaşır. Pek çok farklı düzeylerde ortaklıklara yardımcı olur ve Avrupa çapında bilgi aktarımını, fikirlerin ve en iyi uygulamaların paylaşımını teşvik eder.

U Balıkçılığın Yönlendirilmesi için Mali Araç (BYMA): balıkçılık donanımlarının modernleşmesine destek

BYMA, balıkçılık sektörünün intibakına yardım etmeye yönelik Ortak Balıkçılık Politikası tedbirlerini finanse eder. Bu amaçla farklı faaliyetler finanse edilmektedir: filo modernleşmesi, kültür balıkçılığının geliştirilmesi, deniz alanlarının korunması, balıkçı limanlarında tesisler inşa edilmesi, balık ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanması, ürünlerin tanıtımı, vs.

Hangi alanlar Yapısal Fonlar'dan yararlanır?

Nispeten yoksul bölgelere yardım etmek için bir çözüm arayışında, Topluluk, bir takım "Hedefler" veya ekonomik ve sosyal kriterler tanımlamıştır. Bu hedefler veya kriterler temelinde, bölgeler, Yapısal Fonlar'dan yardım alırlar. 1994-1999 döneminde, altı hedef belirlenmişti. 2000-2006 dönemine ait yeni programlama çerçevesinde, yardımları yoğunlaştırma kararı gereğince, hedeflerin sayısı üçe indirildi. Ayrıca, kalkınmada geri kalmış bölgelere (Hedef 1) öncelik verilmekte olup toplam harcamanın %70'e yakın bölümü bu bölgelere gidecektir.

U Kalkınmada geri kalmış bölgeler (Hedef 1): Kalkınmayı ve yapısal intibakı teşvik etmek

"Geri kalmış" ifadesi şu anlama gelir: bir bölgenin özel yardım almaya hak kazanabilmesi için, o bölgede kişi başına gayri safi yurtiçi hasıla (yani, toplam ekonomik çıktının değeri bölü nüfus) AB ortalamasının %75'inden az olmalıdır. AB'nin en uzak bölgeleri de bu hedefin kapsamındadır: Fransa'nın deniz aşırı illeri, Azor Adaları, Madeira ve Kanarya Adaları. Bunların hepsi, %75'lik eşiğin altındadır. Son olarak, Finlandiya'nın ve İsveç'in az nüfuslu kesimleri, bu ülkelerin 1995'te AB'ye katılmaları ile ilgili antlaşmalar çerçevesinde özel yardım alırlar (önceki hedef 6). Bütün bu bölgeler, kalkınma ve yapısal uyum amaçlarına yönelik olarak yardım alacaklardır.

Geri kalmış bölgeler listesi, AB'nin toplam nüfusunun yaklaşık %20 kadarını içerir. Fakat, bu bölgeler toplam harcamaların %70'ini alacaktır. Yapısal Fonlar çerçevesinde sağlanan yardım, uygun toplam maliyetin %75'ine ve, genel bir kural olarak, uygun kamu harcamalarının en az %50'sine katkı yapacaktır.

U Yapısal krizdeki bölgeler (Hedef 2): ekonomik ve toplumsal dönüşüme destek

Bazı bölgelerde yüksel işsizlik vardır zira eskiden çok sayıda insanın çalışmakta olduğu sektörler önemli ölçüde gerilemiştir. Bu Hedef'in kapsamı içinde, AB nüfusunun azami %18'i bulunmaktadır. Bu oran, farklı alanlara bölünmektedir: endüstriyel çöküşten etkilenen bölgeler (önceki hedef 2), zayıf kırsal alanlar (önceki hedef 5b), zorluk içindeki kentsel alanlar, balıkçılığa bağımlı olan krizdeki alanlar ve hizmetler sektörüne yüksek derecede bağımlı olan, dönüşüm geçiren alanlar.

Bu hedef çerçevesinde yardım alabilecek bölgelerin listesi, ilgili üye devletler ile yakın işbirliği içinde Komisyon tarafından belirlenir. Yapısal Fonlar, toplam uygun miktarın %50'sine kadarını ve, genel bir kural olarak, kamu harcamalarının en az %25'ini müştereken finanse eder.

Kesintisiz su mucizesi

Algarve'deki plajlar, burayı, Portekiz'in en turistik beldelerinden biri yapar. Ancak, burası aynı zamanda yazın en kuru bölgelerden biridir. Su taleplerini karşılamak ve toprağın tuzlaşmasına çare bulmak için, doğu Algarve'de yedi belediye, yüzey suyunu bölgeye kanalizasyonla almak için, devletle beraber "Agua do Sotavento Algarvio" adlı bir şirket kurdular. Mevcut bir barajın yanına bir baraj kurdular ve her iki tarafta suyu aynı düzeyde tutmak için bu barajları birbirine bağladılar. İki barajdan öteye doğru giden daha büyük bir besleme kanalı da inşa edildi. Şimdi, su bir arıtma istasyonuna gitmekte ve oradan muhtelif belediye rezervuarlarına dağıtılmaktadır. Proje için, ABKF'den ve 1995'ten bu yana Kaynaşma Fonu'ndan bir hibe sağlanmıştır.

U İnsan kaynaklarının geliştirilmesi (Hedef 3): Adaptasyonun desteklenmesi ve istihdam, öğretim ve eğitim için ulusal ve Avrupalı politikaların modernleştirilmesi

Hedef 1 kapsamına girmeyen bütün alanlar için finansman sağlanabilir. Hedef 3, insan kaynaklarını, yani, vatandaşları çalışma için daha vasıflı kılan her türden faaliyetleri desteklemektedir. Ayrıca, yeni Avrupa istihdam stratejisine ve her AB ülkesinin istihdam yaratmaya yönelik ortak bir çabanın bir parçası olarak hazırladığı istihdam için ulusal eylem planlarına da katkıda bulunacaktır. Finansman verilebilecek tedbirler geniş bir şekilde tanımlanmıştır ve şunları içerirler:

Bir eğitim merkezinin modernize edilmesi

Doğu Almanya'da, eğitim programlarına nezaret eden Dresden Ticaret ve Sanayi Odası, kurslarının güncel olmadığını fark etti ve eskimiş vasıfların işsizlik riskini arttırdığını anladı. Bölgede tam anlamıyla modern bir eğitim merkezi sağlamak ve maliyetleri asgari düzeyde tutmak için, Oda, eski bir eğitim yerini yenilemek ve çağdaş bir eğitim programı ve sertifikasyon sınavları oluşturmak amacıyla, Münih

Ticaret ve Sanayi Odası ile işbirliğine gitti. AB katkısıyla beraber, bu ortaklık, sanayi ve ticaret sektörlerinde 1000 eğitim yeri için piyasada en ileri eğitim teknolojisini sağladı.

U İşsizlik ile mücadele etmek için aktif emek piyasası politikaları

U Emek piyasasına girişte herkes için fırsat eşitliğinin teşvik edilmesi

U Yaşam boyu öğretim ve eğitim sistemleri yoluyla insanların istihdam şanslarını arttırmaya yardım edilmesi

U Ekonomik ve toplumsal değişime intibakı öngörmeye ve kolaylaştırmaya yönelik tedbirler

U Kadınların emek piyasasına katılımını iyileştirmek için kadınlara yönelik pozitif eylem.

Hedef 3 çerçevesinde, Yapısal Fonlar, toplam uygun miktarın %50'ye kadar olan bölümünü ve, genel bir kural olarak, kamu harcamasının en az %25'ini müştereken finanse eder.

Geçiş desteği: Önceki hedefler 1, 2 ve 5 (b) çerçevesinde yardım almaya hakkı olan fakat yeni Hedefler 1 ve 2 için kriterleri artık karşılamayan bölgeler ve alanlar, şimdiye kadar sağlamış oldukları ilerlemeyi pekiştirmek için bir geçiş desteği almaktadırlar. Bu destek, 2005 sonunda bitecektir.

ULUSAL GİRİŞİM	TOPLULUK GİRİŞİMLERİ
Üye devlet, bölgesel yönetimler ile işbirliği içinde, Komisyon'a, öncelikli eylem alanlarını tanımlayan bir bölgesel kalkınma programı, bir strateji ve bir finansman planı sunar. Komisyon ile müzakere edildikten sonra, plan, bir Topluluk destek çerçevesi (TDÇ) haline gelir.	Üye devlet ile istişare ettikten sonra, Komisyon, her bir girişim için temel ilkeler kabul eder.
TDÇ temelinde, üye devlet, programlar için tekliflerde bulunur ve Komisyon bunları kabul eder.	Temel ilkelere dayalı olarak, devletler, programlar için tekliflerde bulunurlar ve Komisyon bunları kabul eder.
Projeler Ulusal veya bölgesel yönetimlerce seçilir	

Yapısal Fonlar nasıl uygulanır?

Yapısal Fonlar'ın nihai hedefi, projeleri finanse etmektir. Ancak, bir projeyi başlatan kişiler, Yapısal Fonlar'a dolaysız şekilde erişme imkanına sahip değildirler. O halde, ticaret odaları, KOBİ'ler, dernekler, yerel veya bölgesel yönetimler, vs. projelerini uygulamak için nasıl mali yardım almaktadırlar? Gelişme programları yoluyla.

Gelişme programları, bir kaç yıl süreyle uygulanan, koordinasyonlu bir tedbirler setidir. Bu programlar, her zaman, bölgesel ve yerel yönetimler, ekonomik örgütler ve toplumsal ortaklar ile ortaklık içinde, ilgili üye devletlerce Avrupa Komisyonu'na teklif edilir. Söz konusu bölgesel ve yerel yönetimler, ekonomik örgütler ve toplumsal ortaklar, Avrupa Komisyonu tarafından kabul edilmelerini müteakip programları yönetirler. Her programa tahsis edilen bütçe, yerel olarak uygulanacak projeler için finansman temin eder. Bu demektir ki Yapısal Fonlar'dan destek almak isteyenlerin ilgili ulusal veya bölgesel yönetime müracaat etmeleri gerekir.

Yapısal Fonlar bütçesinin büyük kısmı, üye devletlerin girişimiyle ortaya çıkan programları desteklemek için kullanılır. Bununla beraber, Topluluk da, kendi girişimiyle programların finanse edilmesine katılır. Topluluk Girişimleri şunlardır: Leader, Interreg, Urban ve Equal.

Programların planlanması ve yönetilmesi: ortaklık esastır

Topluluk Girişimleri programları gibi, ulusal girişim programları da, çeşitli ortakları içeren bir sürecin sonucudur: bu demektir ki, programların hazırlanmasından izlenmesine ve değerlendirilmesine kadar, bölgesel ve yerel aktörler, ekonomik ve sosyal ortaklar ve diğer ilgili kurumlar arasında yakın bir işbirliği tesis edilir. Daha sonra, program, ulusal hükümetler ile birlikte karara bağlanır ve Avrupa Komisyonu tarafından onaylanır.

Avrupa Bölgesel Politikası, ilgili bölgelerin her birinde, gelecek için bölgesel ve yerel planlama kapasitesini arttıran bir ortaklığın geliştirilmesi yoluyla uygulanır.

Komisyon Temel İlkeleri 20002006

20002006 dönemine ait kalkınma planlarını hazırlamakta ulusal ve bölgesel yönetimlere yardım etmek için, Komisyon üç ana hedefe yönelik Temel İlkeler tespit eder: bölgesel rekabet gücünün artırılması; istihdamın geliştirilmesi; ve kentsel kalkınmanın kırsal kalkınma ile bütünleştirilmesi.

Ancak, programlamanın bütün aşamalarında bir ortaklığın kurulması ne getirir? Herşeyden önce, ortaklık, her bir bölgenin özel ihtiyaçlarına ve fırsatlarına yanıt vermek için çok önemlidir. Ortaklık yoluyla, farklı çıkarları temsil eden farklı oyuncuların çeşitliliği, her bölgenin kurumsal kapasitelerinin, uzmanlığının ve finansman kaynaklarının belirlenmesine yardım eder. Yerel toplum grupları, yerel yönetimler, yüksek öğrenim ortakları, bölgesel kalkınma ajansları, özel sektör, sosyal taraflar (sendikalar ve işveren örgütleri), gönüllü sektörler ve diğer ilgili kesimler örneğin, fırsat eşitliğini ve çevrenin korunmasını savunan gruplar, vs. arasında ortaklıklar, her bir bölgenin ihtiyaçlarını ve fırsatlarını ortaya çıkarırlar. Uygulamada, ortaklık, bütün ortakların deneyimlerini, birikimlerini, mali kaynaklarını, yenilik kapasitelerini, vs. tek bir havuzda toplayarak, Avrupa'nın bölgelerinin, AB'nin inşasına katkıda bulunmaya devam ederken, aynı zamanda kendi kaderlerini daha güçlü bir biçimde tayin edebilmelerine imkan verir. İkinci olarak, ortaklar birbirlerinden önemli dersler öğrenirler ve kendi faaliyetlerinin kalitesini devamlı olarak geliştirirler. Son olarak, yetki ikamesi ilkesine göre, çalışmanın fiilen yapılmakta olduğu yere olabildiğince yakın bir düzeyde, sorumlulukların etkili bir şekilde paylaşılmasını garanti etmek amaçlanır.

Topluluk Girişimleri

Yapısal Fonlar, ulusal girişim programları yanında, Topluluk Girişimi programlarını da finanse eder. Bu girişimler, bölgesel kalkınmanın ortak sorunlarına yenilikçi çözümler geliştirmeye gayret ederler. Ana hedeflerden biri, üye devletler arasında ve bölgeler arasında deneyimlerin paylaşılmasını ve sınır aşan işbirliğini geliştirmek ve sürdürmektir. 20002006 programlaması için bir başka yenilik olarak, Topluluk Girişimlerinin sayısı 13'den dörde indirilmiştir ve her girişim tek bir Yapısal Fon'dan finanse edilmektedir.

U Interreg: Bazı AB bölgeleri, ulusal sınırların varlığından kaynaklanan bir tecrit içindedir. Bir yanda, sınırların varlığı, sınır toplumlarını ekonomik, toplumsal ve kültürel bakımdan birbirlerinden ayırır; diğer yanda, sınır bölgeleri ulusal politika çerçevesinde genellikle ihmal edilmiştir. Interreg, farklı düzeylerde işbirliği yoluyla Avrupa sahasının dengeli bir gelişimini ve bütünleşmesini teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Bu düzeyler şunlardır: ülke ötesi işbirliği (AB'nin bölgeleri arasında), sınırötesi işbirliği (sınırdaki komşu olan bölgeler arasında) ve bölgeler arası işbirliği. Özellikle AB'nin genişlemesi göz önüne alınarak, sınır ötesi faaliyetlere özel önem verilir. Interreg programı çerçevesinde gerçekleştirilen çok çeşitli eylemler ve düzenlemeler vardır: tarım, insan kaynakları, eğitim, turizm, enerji, çevre, mekansal planlama, altyapı ve, elbette, sınır ötesi ekonomik kalkınma. 20002006 dönemi için yeni INTERREG III girişimine toplam 4.875 milyon euro tahsis edilmiştir. Projeler, Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu tarafından finanse edilir.

U Urban: Kötü yaşam koşulları, bireysel problemleri ve gerginliği ağırlaştırır. Toplumsal sorunlar ve ekonomik fırsat yokluğu ise, bireyi, çevresine düşman yapar. URBAN girişimi, sürdürülebilir kentsel gelişmeyi teşvik etmek amacıyla yöneliktir. Bir yanda, küçük ve orta boy şehir ve köylerin toplumsal ve ekonomik canlanması için yenilikçi stratejileri teşvik eder; diğer yanda, AB içinde canlanma ve sürdürülebilir kentsel gelişme konusunda bilgi ve deneyim alışverişini güçlendirir. 20002006 dönemi için yeni URBAN girişimine 700 milyon euro tahsis edilmiştir. ABKF Fonu tarafından finanse edilir.

U Leader: Bu girişimin amacı, kırsal kalkınmayı teşvik etmeyi sürdürmektir. Sahalar arasında işbirliği ve ayrıca yerel aktörlerin ve ortaklıkların kendi aralarında bağlantılar oluşturması ("networking") LEADER Girişimi'nin orijinal unsurlarıdır. Bu girişim, ATYGF Fonu'ndan mali yardım almaktadır.

U Equal: Equal Girişimi, Avrupa istihdam stratejisinin ve ulusal eylem planlarının uygulanması bağlamında, emek piyasasında dışlanma, ayrımcılık ve eşitsizliğin tüm biçimlerine karşı mücadele etmenin yeni yollarını geliştirmeyi hedeflemektedir. Bu girişim, erkeklerin ve kadınların iş bulmasına engel olan ayrımcılık ve eşitsizliğin tüm biçimleriyle savaşmanın yeni yöntemlerini belirlemek için ülke ötesi işbirliğine dayanır. Bu girişim çerçevesinde, iltica isteyenlerin toplumsal ve mesleki entegrasyonu da gereğince dikkate alınacaktır. Bu girişim ASF tarafından finanse edilir.

Bu dört girişim, 200006 döneminde toplam Yapısal Fonlar'ın %5,35'ini alacaktır (19941999 döneminde bu girişimlere %9 tahsis edilmişti). Bu miktarın yarısı Interreg için ayrılmıştır.

Bisiklet yolu haritalama projesi

Almanya ve Avusturya'nın Bavyera ve Tirol bölgeleri, küçük ölçekli yerel turizmi geliştirmek amacıyla sınır ötesi bisiklet tatillerini kolaylaştırmaya karar verdiler. Reklam kampanyaları yanında, tüm sınır bölgesi için bisiklet yollarının ortak bir haritasını hazırladılar, yerel turist bilgi hizmetleri sağladılar ve bisiklet kiralama merkezleri kurdular. Interreg'in desteğiyle, proje, turizm sektöründe istihdam temin ederek ve yaratarak yerel istihdamı geliştirmektedir.

Yenilikçi düzenlemeler ve diğerleri

ABKF Yönetmeliği'nin 10. maddesi ve ASF Yönetmeliği'nin 6. maddesi kapsamında, Avrupa Birliği, yenilikçi bir içerik taşımaları gereken küçük ölçekli eylemleri (inceleme çalışmaları, pilot projeler, deneyim alışverişi veya işbirliği şebekeleri) teşvik etmekte ve desteklemektedir. Bu düzenlemelerin amacı, deneysel bir yaklaşım yoluyla yeni politikalar başlatmaktır. 200006 dönemi için, her bir Fon'un %0,65'lik bölümü, yenilikçi eylemleri ve teknik yardım düzenlemelerini finanse etmek için kullanılacaktır.

CREATE: topluluk yeniden değerlendirme ve eğitimi

İngiltere'de, Liverpool şehrinin bir semtinde kurulan "Create", insanları tekrar çalışma hayatına sokmayı ve çevreye faydalı olmayı amaçlayan bir topluluk yeniden değerlendirme ve eğitim işletmesidir. Eğitim verilen kişiler, buzdolaplarını, fırınları ve çamaşır makinelerini onarmayı öğrenirler. Bunlar daha sonra makul fiyatlardan satılır. Üç aylık bir eğitim süresinden sonra, eğitim alan kişiler, yeni edindikleri becerileri, gerçek bir çalışma ortamında uygulamaya koyarlar. Orada, yaptıkları çalışma karşılığında ücret alırlar ve işverenlerin eleman alırken aradıkları türden deneyim kazanırlar. CREATE, özel sektör işbilgisinin, gönüllü sektör deneyiminin ve kamusal yatırımın bir modelidir. Sonuçta, topluluğa makul fiyatlardan ürünler sunulmakta, çöplüklere atılan atık ürünlerin miktarı azaltılmakta ve, en önemlisi, yerel halk için eğitim ve gerçek istihdam olanakları yaratılmaktadır. Bu proje, uzun süreli işsizlere yönelik AB Pilot Eylemi çerçevesinde finansman almıştır.

Kaynaşma Fonu

Kaynaşma Fonu, Yapısal Fonlar'a ek olarak işlev yapar. Avrupa Birliği hakkında Maastricht Antlaşması, 1999 yılına kadar bir Ekonomik ve Parasal Birlik kurulması için gerekli temeli koyduğunda, EPB'nin bölgesel eşitsizlikleri daha da derinleştirilmesi tehlikesinin ele alınmasına da karar verilmişti. Antlaşma'da, bütçe açıklarının, gayri safi yurtiçi hasılanın (GSYH) %3'ünü geçmemesinin öngörülmesi, daha yoksul ülkelerin, daha zengin ortaklarına yetişmek için yatırımları artırma imkanlarını da sınırlamaktaydı. Bu durum karşısında, Antlaşma, mali yardımların, kişi başına GSYH düzeyleri AB ortalamasının %90'ından daha az olan AB'nin en yoksul dört ülkesine (Yunanistan, Portekiz, İrlanda ve İspanya) yönlendirilmesi için yeni bir Kaynaşma Fonu kurdu. Bu Fon, çevre ve ulaştırma alanlarındaki projeleri doğrudan finanse etmektedir (TransAvrupa şebekeler). Bu projeler, yardım alan üye ülke ile mutabakat içinde, Komisyon tarafından kabul edilmektedir.

1993-1999 dönemi için Kaynaşma Fonu'nun miktarı 15,5 milyar ECU idi. Bu miktar, 200006 dönemi için arttırılmış olup taahhütler 18 milyar euro düzeyine ulaşmıştır. Bununla beraber, 2003 yılında Komisyon, ilgili ülkelerin Kaynaşma Fonu'ndan destek almak için gerekli şartları taşımaya devam edip etmediklerini tekrar inceleyecektir. Bir üye ülke, %90'lık ortalama GSYH tavanının üzerine çıkar ve böylece destek kapsamından çıkarsa, toplam Fon buna göre azaltılacaktır. Kaynaşma Fonu, kamusal harcamaların veya eşdeğer harcamaların %80'den %85'e (azami) kadar olan bölümünü müştereken finanse etmektedir.

Avrupa Yatırım Bankası

Kalkınmada geri kalmış olan veya dönüşüm sorunlarıyla karşı karşıya bulunan bölgelerde yatırımların teşvik edilmesi yoluyla ekonomik ve sosyal kaynaşmayı güçlendirmek, Avrupa Yatırım Bankası'nın da değişmez bir önceliğidir. Banka'nın sağladığı finansmanın üçte ikisi, Yapısal Fonlar'dan ve Kaynaşma Fonu'ndan yararlanma hakkına sahip olan nispeten yoksul bölgelere yöneliktir. Bu amaçla, Banka, işletmelerin rekabet gücünün geliştirilmesine, küçük işletmeler için destek sağlanmasına, ulaştırma, iletişim ve enerji aktarımı alanlarında transAvrupa şebekeler kurulmasına, çevrenin korunmasına, yaşam kalitesinin iyileştirilmesine, enerjiye bağımlılığın azaltılmasına ve doğal kaynakların daha rasyonel kullanımının teşvik edilmesine katkıda bulunur.

Banka, kâr gayesi gütmeyen bir tarzda çalışır. Ekonomik ve toplumsal kaynaşma için destek vermek üzere, mümkün olan en elverişli şartlarla krediler temin eder. Genel bir kural olarak, AYB kredileri, proje maliyetinin %50'ye kadarını karşılar.

İspanya, Madrid Çevre Yolu M40

İspanyol başkentinin etrafında bir çevre yolunun inşa edilmesi, Avrupa'nın en sıkışık şehirlerinden birindeki trafik sorunlarını hafifletmek için çok gerekliydi. Bu yol, yerleşim alanlarında trafiğin etkisinin azaltılmasına, kirlilik ve gürültü seviyelerinin düşürülmesine, yolculuk sürelerinin kısaltılmasına ve yol güvenliğinin artırılmasına yardım edecektir. Madrid, ülkenin karayolu şebekesinin merkezinde bulunduğu için, bu çevre yolu, ülkenin başlıca karayolları arasındaki bağlantıyı da kolaylaştırmaktadır.

BÖLGESEL POLİTİKADA YEREL KALKINMANIN YERİ

Yerel kalkınmanın önemini tanımak

Yerel kalkınma, AB'nin tüm bölgelerinde toplumsal ve ekonomik kaynaşmanın sağlanmasında önemli bir rol oynar. Bir kentsel mahallenin canlandırılması, kırsal alanlarda turizmin teşvik edilmesi, sanayi bölgelerinde metruk sahaların geliştirilmesi, belirli bir yörenin kendine özgü gıda ürünlerinin tanıtılması, rekabetçi olmaya yönelik araştırma faaliyetlerinde yerel işletmelere yardım edilmesi, vs. bütün bu faaliyetler, belirli bir yerel alanın kalkınmasına ve dolayısıyla AB bölgelerinin gelişmesine katkıda bulunurlar.

AB ve onun üye devletleri, farklı alanlarda yerel kalkınmanın önemini tanımışlar ve, özellikle, istihdam yaratılmasına yaptığı büyük katkıyı vurgulamışlardır. Böylece, 1995'te yapılan Essen Avrupa Zirvesi toplantısında, 15 üye devlet, yerel girişimleri, istihdam yaratmaya yönelik önceliklerden biri olarak kabul etmişlerdir. Bu Zirve sonrasında, Mart 1995'te Komisyon, Konsey'e, üye devletlerin ve Avrupa Birliği'nin alabileceği tedbirleri gösteren "yerel kalkınma ve istihdam girişimlerini teşvik etmek için bir Avrupa stratejisi" başlıkla bir Tebliğ sunmuştur. Yeni alanlarda yenilikçi çalışmalara destek verilmesi ve ülke ötesi şebekelerde işbirliği yoluyla iyi uygulamaların yayılması ve tanıtılması, yerel kalkınma lehinde en önemli AB katkısı olarak vurgulanmıştır.

Sosyoekonomik kaynaşma sağlanması için yerel düzeyde var olan fırsatlara ilişkin artan bilinçlenme, ulusal ve Avrupalı istihdam politikalarına da yansımıştır. Böylece, AB üyesi devletlerin istihdam üzerine eylem geliştirmeleri için çerçeveyi oluşturan Avrupa İstihdam Temel İlkeleri 2000, yerel aktörlerin istihdamın geliştirilmesindeki rolünü açıkça ortaya koymaktadır. Temel İlke 12 şunu bildirmektedir: *"Üye Devletler, özellikle, henüz piyasanın cevap vermediği ihtiyaçlarla ilgili yeni faaliyetlerde, yerel düzeyde istihdam yaratılmasının sunduğu imkanlardan yararlanmak için tedbirler geliştirecektir."*

Yerel düzeyde sunulan potansiyel fırsatlardan yararlanmak şimdi bir AB önceliğidir. Bu nedenle, Yapısal Fonlar kanalıyla mali yardım sağlanmaktadır. Ayrıca, yerel kalkınma, AB Bölgesel Politikası'nın başka unsurlarında olduğu gibi, yeni Avrupa Sosyal Fonu yönetmeliğinde de artık bir önceliktir.

Yurttaşların ihtiyacını karşılamak için yerel aktörlerin katılımı

Yerel ve bölgesel oluşumlar, yüksek düzeyde bir örgütlenme ve özerkliğe sahip olduklarında, kalkınmayı teşvik etmek ve işsizliğe karşı mücadele etmek için kilit faktörler olurlar. Deneyimler gösteriyor ki toplumsal kaynaşmanın ve ekonomik kalkınmanın teşvik edilmesi, yakın çevre bağlamında daha kolaydır. Cevap verilmeyen yerel ihtiyaçlar belirlenebilir ve istihdam sunulması organize edilebilir. Yerel kalkınma, bölgede mevcut olan doğal, ekonomik, kültürel ve teknolojik kaynakların kullanılması yoluyla yerel düzeyde sunulan fırsatları azamiye çıkarmaktadır.

Ancak, enerjilerini ve kaynaklarını birleştirerek yurttaşların ihtiyaçlarının karşılanmasında çok önemli bir rol oynayan yerel aktörler kimlerdir?

U Yerel yönetimler: Demokratik yoldan seçilen birinci yönetim kademesi ve böylece halka ve yerel ekonomiye en yakın kademe olarak, yerel yönetimler, bütün yerel kamusal ve özel oyuncularını bir araya getiren, istihdamın geliştirilmesine yönelik ortaklıklar kurulmasında açıkça önemli bir işleve sahiptirler.

U İşletmeler: KOBİ'ler istihdamın esas kaynaklarıdır. En son eğilimler gösteriyor ki sağlık hizmeti ve sosyal hizmet çalışmaları, işletme hizmetleri, oteller ve restoranlar, rekreasyon, kültür ve spor etkinlikleri, yerel etkisi olan hızlı istihdam büyüme alanları olarak öne çıkmaktadır. Yerel düzeyde girişimciliğin desteklenmesi, AB'nin sosyal ve ekonomik gelişmesi için temel önemdedir.

U Sosyoekonomik kuruluşlar: (kooperatifler, dernekler, vakıflar, vs.) Halk ve yerel topluluklar için sosyal hizmetler sağlamak ve kötüleşen işsizliğin ve toplumsal dışlanmanın etkilerini telafi etmek için faaliyet gösterirler. Kamu sektöründen ve özel sektörden bağımsız şekilde, kâr amacı gütmeyen çalışırlar. Yaşlılar için bakım hizmeti, özürülüler ve dezavantajlı kişiler için yardım, çocuk bakım hizmetleri, emek piyasasına girişte zorluk çekenlere yardım gibi hizmetler sunarlar.

U Yerel istihdam büroları: Emek arzı ile talebini buluşturarak emek piyasasının işleyişini düzeltmeye çalışırlar. Bilgilendirme hizmetlerini, yerleştirme hizmetlerini, mesleki danışmanlık ve rehberliği, eğitim ve emek piyasası programlarını kapsayan geniş bir yelpazede hizmet sunarlar.

U Sosyal taraflar: Yerel sosyal taraflar, yerel topluma faydası olabilecek şekilde, yerel durum hakkında bilgi sahibidirler. Ortaklıklar kurulması yoluyla, yerel koşullara göre istihdamda yenileşmeyi teşvik edebilirler, işsizliğe ve toplumsal dışlanmaya karşı savaşırlar.

U Diğerleri: Yerel politikacılar, eğitim merkezleri, vs. yerel nüfusların yaşam koşullarının iyileştirilmesi için yerel kalkınmaya katkıda bulunabilirler.

Enerjilerini ve kaynaklarını birleştirerek, yerel aktörler, bir bölgenin sosyoekonomik kalkınma düzeyinin yükseltilmesinde belirleyicidir. Geniş bir yerel aktörler yelpazesi tarafından yerel entegre ortaklıklar

kurulması, yaratıcı ve yenilikçi yaklaşımlar getirebilir. İstihdam politikası, artık, sadece politikacıların ve ekonomik aktörlerin ilgilendiği bir konu olarak değil, fakat bir bütün olarak toplumca ilgi gösterilen bir konu olarak görülmektedir. Bu demektir ki, yerel oyuncular ve farklı kurumsal düzeyler arasında daha iyi koordinasyon yoluyla, başarılı yerel istihdam girişimleri gerçekleştirilebilir.

İşsizlere Yardım Etmek İçin Ortaklıklar

Liege şehri (Doğu Belçika) bir zamanlar bir endüstriyel kömür ve çelik merkeziydi. Bu sektörün gerilemesi sonucunda, bugün şehir yüksek oranda bir işsizlik sorununa sahiptir. Buna karşı, yerel aktörler, bir takım yenilikçi ortaklıklar geliştirdiler. İlk olarak, işsizlerin becerilerini geliştirmek için 1994 yılında bir eğitim merkezi kuruldu. Kurs, bir yıl sürmekte ve 6 aylık bir çalışma tecrübesi dönemini içermektedir. Bu girişim, üç ortak tarafından başlatıldı: Liege Ticaret ve Sanayi Odası, bir ticaret okulu ve bir bölgesel büro. İkinci olarak, 1995 yılında, Ticaret Odası ve kâr amacı gütmeyen bir dernek tarafından "İşletme İstihdam ve Eğitim Bağlantısı" adıyla bir ortak girişim başlatıldı. Bu girişimin amacı, fırsatlar geliştirilmesi için eleman istihdamında ve iş başvurusunda bulunanların profilini işverenlerin gereksinimleriyle uyumlulaştırmada KOBİ'lere yardım etmektir. Liege şehrindeki farklı yerel aktörler, işsizliğe karşı mücadeleye katıldılar.

Yetki ikamesi ilkesine göre, kararlar, en etkili biçimde uygulanabilecekleri yetki düzeyinde alınmalıdır. Bu ilkeyi izlersek, yerel düzeydeki kararlar uygun çözümler getirebilir çünkü yerel ihtiyaçları ve yerel becerileri dikkate alırlar. Örneğin, işsiz insanların mesleki beceri yokluğu, yerel düzeyde daha etkili bir biçimde çözülebilir, çünkü yerel düzeyde eğitim bireysel ihtiyaçlara göre biçimlendirilebilir.

Bu nedenle, yerel aktörler çoğu zaman ekonomik dokunun canlandırılmasına, istihdam ve gelir yaratılmasına ve toplumda eşitliğin yaygınlaştırılmasına katkı yapan en temel güçlerdir.

AB yerel kalkınmaya iki yoldan yatırım yapar:

İlk olarak, az gelişmiş bölgelerde Yapısal Fonlar ile finanse edilen kalkınma programlarının çoğu, yerel kalkınma eylemleri içerirler. İkinci olarak, Topluluk, yerel girişimlerde büyük bir rol oynayan, bir dizi pilot projeleri, deneyim ve bilgi alışverişine yönelik işbirliği şebekelerini mali açıdan desteklemektedir.

AB yerel kalkınmaya yatırım yapar

Yerel kalkınma ve Yapısal Fonlarla finanse edilen programlar

Bu broşürdeki bazı örnekler, yerel kalkınmanın Yapısal Fonlar tarafından nasıl teşvik edildiğini göstermiştir. Aşağıdaki hedeflere yönelik çok çeşitli faaliyetler vardır:

U Küçük ölçekli altyapı, ve küçük işletmelere altyapı desteği (ticaret ve sanayi siteleri, vs.)

U Yerel ekonomik dokunun ayrılmaz bir parçası olan küçük firmaların kurulması ve korunması için yardım

U Küçük işletmelerde araştırma ve yenileşme faaliyetlerinin ve küçük firmalar arasında işbirliği şebekeleri kurulmasının teşvik edilmesi

U Yerel potansiyeli kullanarak turizm kaynaklarının geliştirilmesi (yerel tarihsel mirası içeren sit alanları, sanayi tesislerinin dönüştürülmesi, çiftlik tatilleri, vs.)

U Yerel tarım ve balıkçılık kaynaklarının geliştirilmesi (yöreye özgü besinlerin ve el sanatı ürünlerinin tanıtımı dahil)

U Kentsel mahallelerin veya metruk sanayi alanlarının canlandırılması

U Sosyal, çevresel veya kültürel hizmetler gibi alanlarda halen piyasa veya kamu kurumları tarafından karşılanmayan ihtiyaçlara yönelik yerel istihdam geliştirme inisiyatiflerinin desteklenmesi.

Yerel aktörlerin katılımı ve bölgesel yönetimlerle ortaklıklar kurulmasının, bölgesel programlar hazırlanır ve uygulanırken çok önemli bir rol oynadıkları anlaşılmıştır.

Topluluk Girişimleri: (Leader, Urban, Equal ve Interreg), bireysel bir tema veya coğrafi alan üzerinde yoğunlaştıkları için, yerel düzeyde eyleme çok iyi uyarlanan araçlardır. Bu demektir ki bu programlar, ilgili kesimlerin doğrudan katılımı olmaksızın uygulanamaz. Örnek olarak, Hollanda'nın Lahey şehrinde uygulanan Urban programı, şehrin merkezinde, yüksek suç oranlı bir açık alan olan Vermeerveld'in yeniden yaratılmasına olanak vermiştir. Burada yaşayan insanlar, Urban programı yoluyla, bu açık alanı, şimdi sosyal, kültürel ve sportif etkinlikler düzenlenen bir parka dönüştürdüler. Bu proje, parkla ilgili planların hazırlanmasından parkın daha sonra bakımına kadar her aşamada yörede yaşayan insanların katılımıyla gerçekleşmiştir.

Deneyim alışverişi ve işbirliği için şebekeler

Topluluk bölgesel politikasının varlığı, yerel aktörleri, deneyim alışverişi ve "Networking" yapmaya sevk etmiştir. "Networking" yoluyla, yerel aktörler, bilgi ve deneyimlerini paylaşarak, "tekerleği yeniden icat etmek" zorunda kalmadıkları bir çerçeveye kavuşurlar. Bu demektir ki, benzer kalkınma sorunlarını paylaşarak, yerel aktörler kendi aralarında tartışır ve birbirlerinden öğrenirler. Yerel girişimlere destek veren bölgesel politika, deneyim alışverişine ve işbirliğine yönelik şebekeler kurulmasında ve bu şebekelere yardım edilmesinde büyük bir rol oynamaktadır. Yerel kalkınma için "networking" uygulamasının bazı örnekleri aşağıda verilmiştir:

Bölgesel İstihdam Anlaşmaları

Yenilikçi Eylemler, istihdam yaratılmasına yenilikçi çözümler üretilmesi için Topluluk yardımı tahsis edilen bir çerçeve sunmaktadır. Deneme mahiyetinde yürütülmekte olan 89 Bölgesel İstihdam Anlaşması işte böyle bir eylemdir. Bölgesel istihdam anlaşmalarının temel unsurları, belirli bir bölgedeki bütün ilgili tarafların katılımı ve bölgede istihdam yaratılması için tutarlı bir stratejinin geliştirilmesidir. Bu anlaşmalar, her bir bölgenin ihtiyaçlarını ve potansiyelini belirleyen bir teşhis üzerine kurulur. Bireysel aktörlerin birbirlerinden ayrı olarak kendi başlarına çalıştıkları duruma kıyasla, birlikte çalışmanın yarattığı sinerjinin daha etkili olacağı beklenir.

RECITE bölgeler arası işbirliği programı, ekonomik kalkınmanın spesifik sektörlerini ilgilendiren konularda birlikte çalışmak üzere yerel yönetimlerin ve diğer yerel örgütlerin bir araya gelmelerini desteklemiştir. Örneğin, RECITE tarafından finansman katkısı verilen şebekelerden bir tanesi, askeri tesislerdeki küçülmeden ve savunmayla ilgili sanayilerdeki yeniden yapılanmadan etkilenen 16 AB bölgesinin oluşturduğu Demilitarize Şebeke olmuştur.

ECOSOuverture, 1991 yılında başlatılmış olup, AB içindeki bölgeler, şehirler ve diğer yerel tabanlı örgütler ile onların Orta ve Doğu Avrupa'daki, eski Sovyetler Birliği'nin yeni bağımsız devletlerindeki (YBD) ve Akdeniz ülkelerindeki muadilleri arasında karşılıklı fayda getiren işbirliğini teşvik etmektedir. Yerel veya bölgesel yönetimlerin çalışma yöntemlerini iyileştirmek, KOBİ'lerin gelişmesini güçlendirmek, çevreyi veya bölgelerin kültür mirasını korumak için yerel aktörler arasında işbirliği yapılmaktadır.

FINE (Fashion Industry Network of Europe), giyim ve tekstil endüstrisinde faaliyet gösteren KOBİ'lere kolektif hizmetler sunan merkezlerden oluşmuş bir şebekedir. Bilgi ve uzmanlık değişimini kolaylaştırmak için yerel ortaklar tarafından kurulmuştur.

BÖLGELER KOMİTESİ: YEREL ve BÖLGESEL AÇIDAN TAVSİYELER SUNMAK

Bölgeler Komitesi (BK), yurttaşlara en yakın olan kamu yönetimlerinin örneğin, belediye başkanları, şehir ve ilçe meclis üyeleri ve bölgesel başkanlar Topluluk karar alma sürecine diğer AB kurumlarıyla birlikte katılmalarını sağlamak için kurulmuş olan bir AB danışma organıdır. Yerel ve bölgesel yönetimlerden gelen 222 temsilciden oluşur. Kasım 1993'te yürürlüğe giren Avrupa Birliği Antlaşması ile kurulmuş ve Amsterdam Antlaşması ile daha güçlü bir işlev kazanmıştır.

BK, diğer Avrupa kurumlarına, AB teklifleri konusunda yerel ve bölgesel bakış açısını sunmakla ve ayrıca yurttaşları AB tarafından karar verilen topluluk politikaları konusunda bilgilendirmekle görevlidir. Konsey ve Komisyon, Avrupa bütünleşmesi sürecinde kilit bir rol oynayan BK'ye şu alanlarda danışmak zorundadır: ekonomik ve toplumsal kaynaşma; transAvrupa ulaşım, iletişim ve enerji altyapı şebekeleri; eğitim, gençlik ve kültür. Amsterdam Antlaşması, bunlara beş yeni alan daha ekledi: istihdam, sosyal konular, çevre, mesleki eğitim ve ulaştırma.

AB GENİŞLEMESİ: BÖLGESEL POLİTİKA İÇİN YENİ BİR MEYDAN OKUMA

13 aday ülkeyi içine alan genişleme planıyla, AB emsalsiz bir meydan okuma karşısında olacaktır. Mevcut AB ortalamasının sadece %30'u kadar bir kişi başına GSYH ile, orta ve doğu Avrupalı 10 ülke (Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Estonya, Letonya, Litvanya, Macaristan, Polonya, Romanya, Slovakya, Slovenya), Malta, Kıbrıs ve Türkiye, mevcut üye ülkelerin en az gelişmiş olanından bile geridedir. Genişleme, gelecek yıllarda genel bir ekonomik etki yanında, Avrupa politikaları üzerinde büyük bir etkide bulunacaktır.

Bunu dikkate alarak, "Gündem 2000" belgesi, bu ülkelerin katılımı öncesinde uygun tedbirler alınmasını öngören bir "katılım öncesi strateji" kabul edilmesi için tekliflerde bulundu. Topluluk müktesebatının benimsenmesi, yani, AB'yi oluşturan bütün hukuki araçların, politikaların, hukuki çerçevenin ve kurumsal yapının benimsenmesi, bu stratejinin temel ögesidir. Kısa ve orta vadeli öncelikleri ortaya koymak üzere her aday ülke için bir "Katılım Ortaklığı" hazırlanır. Bu belge, aday ülkelerin katılım öncesi stratejiyi uygulaması için onlara tahsis edilen Topluluk yardımını da ortaya koyar.

Berlin'de yapılan Avrupa Birliği Zirve toplantısı, orta ve doğu Avrupalı 10 aday ülkenin, 2000 yılından katılım tarihine kadar, üç adet katılım öncesi mali araçtan yardım almalarına karar verdi. Bu araçlar şunlardır:

U Phare programı: Orta ve Doğu Avrupa ülkeleriyle AB işbirliği için başlıca araçtır. Aday ülkeleri katılım için hazırlamak amacıyla yönelik olarak yenilenmiştir. Yapısal Fonlar'ın Hedef 1'iyle aynı kapsamdadır. 2000 ve 2006 arasında, Phare mali yardımları, yılda ortalama 1 milyar euro'dan 1,5 milyar euro'ya çıkarılacaktır.

U Sapard programı: Bu fon, tarımın geliştirilmesi (tarımsal işletmelerin ve agrodada sanayilerinin geliştirilmesi) ve kırsal kalkınma için yılda 500 milyon euro yardım sağlayacaktır.

U Ispa programı: Bu program, her yıl 1040 milyon tutarında bir bütçeyle, ulaşım ve çevre altyapıları inşa edilmesine destek vermektedir. Bu fonun kapsamı, halen AB içindeki en yoksul dört ülkeye yardım eden Kaynaşma Fonu'na benzer.

Türkiye ile ilgili olarak, bir Katılım Ortaklığı oluşturulmasıyla, bütün yardım biçimlerini, ülkenin kendi katılım öncesi stratejisinin uygulanması için aynı çerçeve içinde harekete geçirmek mümkün olacaktır. Katılım sonrasında, ülkeler, Yapısal Fonları ve Kaynaşma Fonlarını tam olarak uygulamaya başlayacaklardır.

BİLGİ KAYNAKLARI

Yapısal Fonların onuncu yıllık raporu1998

Avrupa bölgesel kalkınmanın hizmetinde

Bölgesel kalkınma için AB yardımı: Gelecekteki üye devletler için kısa bir rehber

Avrupa'nın Gündem 2000 belgesi

Topluluk Girişimleri 2000, temel ilkeler ve mali döküm

Bölgesel başarı hikayeleri, Avrupa'da 36 projenin profilleri

200006 dönemindeki programlar için Komisyon'un Temel İlkeleri

İstihdam için Yerel Eylem, Avrupa İstihdam Stratejisi için bir Yerel Boyut2000

Bölgesel kalkınmayı yönlendirmek (Birleşik Krallık'ta AB Yapısal Fonları)

Bölgelerin sosyoekonomik durumu ve gelişmesi üzerine altıncı periyodik rapor1999

Bülten Bölgesel Politika

Essen, Berlin ve Lizbon Zirvelerinin Sonuçları

Avrupa Parlamentosu Bilgi Raporları

Bölgeler Komitesi'ni Tanıyalım

AB Bölgesel Politika Genel Müdürlüğü:

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/index_en.htm

Info regio:

<http://www.info regio.cec.eu.int>

Agenda 2000:

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/ag2000/ag2000_en.htm

Avrupa Bölgesel Fonu:

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/activity/erdf/erdf_en.htm

ISPA:

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/activity/ispa/ispa_en.htm

Bölgesel Politika'ya ilişkin yayınlar web sayfası:

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/document/doc2_en.htm